

FF SOLUTIONS
RI-Buitenbouw B.V.

Nader onderzoek Vleermuizen, huismus en kerkuil

‘Doornsteeg 9 & 21’
te Nijkerk

In opdracht van en in samenwerking met:

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader

FF Solutions is een merknaam
onder RI-Buitenbouw B.V.
Duifhuis 34, 3862 JG te Nijkerk

info@ri-buitenbouw.nl
info@bouwbulderweg.nl
06-51098912

Rabobank IBAN NL 10RABO0324421516
BTW-nr. 8521 84 657 B01
KvK 000026098083

Colofon

Titel Naderonderzoek vleermuizen, huismus en kerkuil
Subtitel 'Doornsteeg 9 & 21', te Nijkerk.

Opdrachtgever Smink Vastgoed B.V.,
Galvanistraat 31
3861 NJ Nijkerk

Contactpersoon A. te Velde

Projectnummer NO-
Datum 14 oktober 2019
Status Concept

Veldonderzoek A.K. v.d. Zalm
Flora- en fauna controleur
Flora- en fauna inspecteur
Flora- en fauna deskundige, Ruimtelijke ontwikkeling niveau 3

G.R. Bouw
Flora- en fauna deskundige, Ruimtelijke ontwikkeling niveau 3
Flora- en fauna deskundige, Ruimtelijke ontwikkeling niveau 4
European Tree Worker (ETW)
European Tree Technician (ETT)
Boom technisch adviseur, Norminstituut handboek bomen
HBO Minor bomen en stedelijke omgeving
Gecertificeerd Boom Veiligheid Controleur

Auteur(s) P.D. Fitskie

Goedgekeurd door G.R. Bouw

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden

Copyright © 2019 FF Solutions. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Huidig situering projectlocatie	4
1.2	Voorgenomen projectontwikkeling	5
1.3	Planning	5
1.4	Ontheffing	5
1.5	Erkend belang	6
2	Ecologie van soorten	7
2.1	Vleermuizen	7
2.2	Huismus	8
2.3	Kerkuil	9
3	Onderzoek methodiek	11
3.1	Vleermuissoorten	11
3.2	Huismus	11
3.3	Kerkuil	12
4	Resultaten	13
4.1	Vleermuizen	13
4.2	Huismus	18
4.3	De kerkuil	20
4.4	Overige waarnemingen	21
5	Samenvatting en conclusie	22
5.1	Eind conclusie	23
6	Bijlage	24
6.1	Bronnen	24
6.2	Verslaglegging veldbezoeken	25
	25	
6.3	Verblijfplaats vleermuissoorten	29

1 Inleiding

In opdracht van Smink Vastgoed B.V. is door FF Solutions een nader onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen, huismus en kerkuil ter plaatse van de Doornsteeg 9 en 12 te Nijkerk.

Vanwege de voorgenomen ontwikkeling met betrekking tot de projectlocatie is er een quickscan uitgevoerd door FF Solutions (11 juni 2019). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en huismussen. Ook maakt de projectlocatie mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van de kerkuil. De quickscan vermeldt dat er reden is tot nader onderzoek.

1.1 Huidig situering projectlocatie

De projectlocatie is gelegen aan de westelijke zijde binnen de bebouwde kom van Nijkerk. De percelen waaruit de onderzoekslocatie bestaat, grenst aan de west- en noordzijde aan het uitbreidingsgebied Doornsteeg met gerealiseerde nieuwbouwwoningen binnen de gemeente Nijkerk. Aan de oostzijde wordt de onderzoek locatie begrensd door de verbindingsweg N301. Aan de zuidzijde worden de percelen ontsloten door de Doornsteeg die de scheiding vormt met een akker- en weidegebied.

De te ontwikkelen percelen beslaan een oppervlakte van ruim 20.000 m² en bestaan uit particuliere erven en weidegronden. De te ontwikkelen percelen zijn opgedeeld in 6 delen

- Weide 1
- Weide 2
- Weide 3
- Weide 4
- Woning 21
- Woning 9

Fig. 0.1 Overzicht projectlocatie per sub-categorie (achtergrondbron: www.Google.nl)

1.2 Voorgenomen projectontwikkeling

Smink Vastgoed B.V. is voornemens binnen de onderzoekslocatie de aanwezige woonhuizen en de naastgelegen schuren te slopen, de weilanden te herbestemmen voor de realisatie van nieuw te ontwikkelen woonlocatie(s). De percelen worden gereed gemaakt voor de bouw van circa 40 particuliere woonhuizen en de daarbij behorende infrastructuur. Tijdens de sloop wordt mogelijk asbest gesaneerd. De voorgenomen ontwikkeling betreft een functiewijziging binnen de projectlocatie. Na realisatie van het project zal de functionaliteit van de projectlocatie wezenlijk zijn gewijzigd.

1.3 Planning

Detailgegevens omtrent de planning van de toekomstige inrichting van de projectlocatie zijn bij FF Solutions niet bekend.

1.4 Ontheffing

In sommige situaties en onder bepaalde voorwaarden mag u verboden uit de Wet natuurbescherming wel overtreden. U heeft dan een vrijstelling of ontheffing nodig.

Het verschil tussen een vrijstelling en ontheffing:

- Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod. Deze geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet.
- Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt door de provincie of de RVO.

Het traject waarin er beoordeeld wordt of er een ontheffing voor de Wet natuurbescherming nodig is, of er gebruik gemaakt kan worden van een vrijstelling bestaat uit vier stappen.

1. Zijn er beschermde soorten aanwezig

Een ecologisch deskundige stelt vast of er beschermde flora en fauna binnen of in de directe omgeving van de projectlocatie aanwezig zijn. Zijn er geen beschermde soorten, dan is een ontheffing aanvragen niet nodig.

2. Veroorzaakt u schade

Heeft de voorgenomen ontwikkeling negatieve invloed op beschermde dieren en-/ of planten. Dan is een vervolg onderzoek door een deskundige noodzakelijk. Zijn de voorgenomen werkzaamheden niet schadelijk, dan is een ontheffing aanvragen niet nodig.

3. Probeer schade te voorkomen

Vaak kunnen schadelijke effecten door mitigerende maatregelen voorkomen worden. Het gaat vooral om maatregelen die de negatieve gevolgen voor beschermde soorten voorkomen of verzachten. Denk aan het ontzien van voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen. Een ecologisch deskundige helpt, adviseert en begeleidt u bij het realiseren van de maatregelen. Voorkomt u hiermee alle schadelijke effecten? Dan hoeft u geen ontheffing voor de Wet natuurbescherming aan te vragen. Wordt een beschermde soort toch verstoord ondanks de preventieve maatregelen? De soort moet bijvoorbeeld op zoek naar een andere verblijfplaats. Dan heeft u wel een ontheffing voor de Wet natuurbescherming nodig.

4. Maak gebruik van een gedragscode

Naast de algemeen vrijgestelde soorten zijn er ook andere soorten waarvoor een vrijstelling mogelijk is. Dit is zo als er gebruik gemaakt wordt van een goedgekeurde gedragscode. Diverse gemeenten en brancheverenigingen hebben zo'n gedragscode opgesteld en door het RVO laten goedkeuren.

De ontheffing verkrijgen kan uitsluitend door toekenning van bevoegd gezag vanuit de provincie of het werken met een goedgekeurde gedragscode vanuit de rijksoverheid (RVO).

Leiden de stappen niet tot vrijstelling? Dan is er voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden alsnog een ontheffing nodig

1.5 Erkend belang

De Wet natuurbescherming biedt mogelijkheden handelingen te doen aan of rondom nest en/of rustplaatsen van beschermde soorten indien een algemeen erkend belang kan worden gekoppeld aan de voorgenomen ontwikkeling. Om handelingen te doen, moeten maatregelen de schade aan beschermde soorten voorkomen, beperken of te niet doen, volgens de eisen die de Wet natuurbescherming stelt.

Om handelingen te doen, moeten maatregelen de schade aan beschermde soorten voorkomen, beperken of te niet doen, volgens de eisen die de Wet natuurbescherming stelt.

Binnen de voorgenomen ontwikkeling zijn de erkende belangen;

- . Art. 3.8.5, Dwingende reden van groot openbaar belang
- . Art. 3.3.4 en 3.8.5 Volksgezondheid (mogelijk)

Dwingende reden van groot openbaar belang is van toepassing op het gebied van sociaal en wezenlijk gunstig effect voor milieu.

Sociaal: Voor het verkorten van de wachttijden van woningzoekenden heeft de gemeente Nijkerk een taakstelling voor de bouw van 2.000 woningen tot 2027 ten behoeve van de volkshuisvesting in de regio's Veluwe en Gelderse Vallei. De bouw woningen in het plangebied dragen bij aan de verwerkelijking van deze taakstelling.

Milieu: De huidige bebouwing voldoet niet aan de huidige Energie Prestatie Coëfficiënt norm. Binnen de voorgenomen ontwikkelingen voldoen de woningen wel aan de EPC norm.

Dit erkend belang 'Groot openbaar belang' is niet van toepassing op vogelsoorten.

Volksgezondheid is van toepassing bij het verwijderen van asbest. Vermoedelijk bevindt er asbest in de woningen, een erkend bedrijf zal dit moeten toetsen.

Asbest: Rijksoverheid was voornemens een beleid op te stellen om asbest te verwijderen voor 2024 met het oog op volksgezondheid. Echter stemde de eerste kamer hier recentelijk niet mee in. Landelijk is bekend dat asbest verwijderd moet worden, de exacte datum waarop dit verwijderd moet zijn is nog niet bekend. Er zijn geen alternatieven voorhanden om het asbest te saneren op een kostenefficiënt-verantwoorde wijze.

2 Ecologie van soorten

De levenswijze van ieder dier – en plantgroep stelt specifieke eigenschappen aan het habitat waarin zij zich bevinden. Het habitat van een beschermde soort moet voldoen aan deze eigenschappen zodat deze soort kan overleven, groeien en zich voortplanten. Binnen dit hoofdstuk wordt kort in beeld gebracht welke levenswijze het te onderzoeken beschermde soort geniet.

2.1 Vleermuizen

Elke vleermuissoort stelt specifieke eisen waaraan een leefgebied moet voldoen. Verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes zijn essentiële leefgebieden van de vleermuis. Deze worden afzonderlijk van elkaar behandeld.

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn wettelijk strikt beschermd, zowel op basis van de Habitatrichtlijn als in de Wet natuurbescherming.

2.1.1 Verblijfplaats

Vleermuizen zijn nacht-actieve vliegende zoogdieren, levend barend, houden een winterslaap en de vrouwtjes brengen een jong groot. De meeste zoogdieren verlangen een beschermde ruimte om te slapen, baren en hun jongen in groot te brengen, zo ook vleermuizen. Dit is de zogenaamde vaste rust en-/ of verblijfplaats. Vleermuizen kunnen zelf geen nest maken, gat in de boom maken of een hol graven. Vleermuizen zijn daardoor voor hun verblijfplaatsen helemaal aangewezen op al bestaande omstandigheden. Vleermuizen bezitten door het jaar heen een groot scala aan verschillende soorten verblijfplaatsen om aan de in bovengenoemde behoefte te voorzien en zijn daarbij erg kieskeurig. Er wordt voor deze diergroep in het algemeen onderscheid gemaakt tussen kraamverblijfplaats-en, zomerverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen. In de kraam-verblijfplaats worden de jongen (één per vrouwtje) gebaard en gezoogd. In dergelijke verblijfplaatsen scholen meerdere vrouwtjes (met jongen) bij elkaar. De omvang van een dergelijke kolonie verschilt per locatie en per soort. Ook hebben verschillende soorten vleermuizen verschillende wensen wat betreft hun verblijfplaatsen en hun invulling hiervan (zie bijlage 2).

Zomer- of kraamverblijfplaats De vrouwtjes wonen in de zomer in kraamverblijfplaatsen. Hier brengen ze hun jongen groot meestal. Meestal leven ze hierbij in groepen (kolonies)

Zomer- of kraamverblijfplaats De mannetjes wonen in de zomer soms solitair, soms in groepen, maar altijd op een andere plaats dan de vrouwtjes van hun soort.

Tijdelijke of paarverblijfplaats vaak kennen vleermuizen ook tussenkwartieren, waar ze slechts kort verblijven tijdens de reis van hun winter- naar zomerkolonie. Zo trekken de mannetjes en vrouwtjes aan het eind van de zomer naar speciale paarkwartieren, waar ze kort verblijven.

Winterverblijfplaats Vleermuizen overwinteren in gebouwen, bunkers, ijskelders, groeven en boomholtes.

2.1.2 Vliegroutes

Om in het donker de weg te kunnen vinden en voedsel te kunnen zoeken zendt een vleermuis een signaal uit dat weerkaats op voorwerpen in de omgeving. De weerkaatsing (echo) vangt de vleermuis op met zijn oren en daardoor kan hij de plaats en vorm van die voorwerpen bepalen. Deze techniek wordt echolocatie genoemd. De vleermuis moet vanuit hun verblijfplaats hun weg kunnen vinden op zoek naar voedsel. Met behulp van echolocatie moeten ze wegwijs worden in de omgeving russen verblijfplaats en foerageergebied. Lijnvormige elementen als een bomenrij of watergang met opgaande begroeiing is hierbij vaak belangrijk voor hun oriëntatie.

2.1.3 Foerageergebied

Elke vleermuissoort vindt zijn voedsel op zijn specifieke manier. Wel zoeken alle vleermuissoorten beschutting van de wind. Dit vanwege de hoeveelheid insecten en om energie te besparen. Zo foerageert de gewone dwergvleermuis vooral in open ruimtes in bosachtig gebied of langs wind beschutte, lijnvormige elementen zoals bomenrijen of watergangen. De watervleermuis foerageert alleen boven open water. De laatvlieger foerageert ten opzichte van de gewone dwergvleermuis in dezelfde soort gebieden, maar dan hoger in de lucht en boven opener terrein zolang de wind het toelaat.

2.2 Huismus

De huismus is 14 tot 16 centimeter lang en weegt maximaal circa 35 gram. Het mannetje en vrouwtje verschillen van uiterlijk waarbij het mannetje veel donkerder gekleurd is.

De huismus staat op de rode lijst van Nederlandse broedvogels in de categorie gevoelig. Zijn staat van instandhouding is matig ongunstig waarbij de aantalsontwikkeling de laatste 10 jaren stabiel lijkt. Echter is het aantal broedparen vanaf 1990 anno 2019 landelijk met 50% afgenomen.

Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen en uitgesproken standvogels. Ze verblijven meestal niet meer dan enkele honderden meters van hun broedplaats, en in de het broedseizoen vliegen ze nog minder ver van hun nestplaats. Huismussen zijn sociale dieren, ze broeden, foerageren, baltsen, stofbaden, slapen vaak in groepsverband. 1 a 2 uur na zonsopkomst wordt de huismus actief met zingen, wat weer afneemt eind van de morgen. Op gezamenlijke slaap en foerageerplaatsen wordt nog wel volop gekwetterd en getjilpt.

Het leefgebied van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die ook nog eens binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbron) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbron) van elkaar moeten liggen.

De habitat bestaat uit een combinatie van plekken voor

- nestgelegenheid
- voedsel (voor volwassen en jong)
- dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken, klimplanten, coniferen, klimop)
- plekken voor stofbaden
- drinkwater

ontbreekt er één van de onderdelen of liggen ze te ver van elkaar verwijderd, dan is de habitat ongeschikt. Huismussen vermijden plaatsen met veel grote bomen.

2.2.1 Verblijfplaats

De broedperiode van de huismus loopt van begin april t/m augustus, maar in maart kan ook al gebroed worden. Meestal worden 2 tot 3 legsels groot gebracht. Eén succesvolle broedsel per seizoen is niet voldoende om de populatie in stand te houden, daarvoor zijn ook succesvolle vervollegsels noodzakelijk. De broedduur bedraagt 12 tot 14 dagen en vervolgens vliegen de jongen na 14 – 16 dagen uit, waarna ze nog 10-14 dagen gevoed worden door hun ouders.

De huismus kent twee typen verblijfplaatsen. Nesten als voortplantingsplaats in de regel gebonden aan bebouwing en altijd groene struiken, klimplanten als rustplaats in de winter.

2.2.2 Foerageren

Zijn menu bestaat voornamelijk uit zaden van grassen en onkruiden en wordt aangevuld met insecten en hun larven, bessen en bloemknoppen. Ook wordt er gebruik gemaakt van voedersilo's, broodkruimels en andere voedselresten van mensen en hun huisdieren indien beschikbaar binnen omgeving. Huismussen hebben steentjes in de maag nodig om zaden te vermaken en voor zout en kalk inname, steentjes en grit leent zich daarvoor.

Voedsel wordt gezocht op plaatsen zonder of met korte vegetatie zoals wegbermen, erven en tuinen. Essentieel is dat er continue betrouwbare voedselbronnen beschikbaar zijn en dat bij die voedselbronnen voldoende dekking is.

2.3 Kerkuil

De kerkuil is een bewoner van (half)open landschappen, in Nederland veelal het boerenland. Het meest kenmerkende is de hartvormige gezichtssluier van de kerkuil. Deze varieert van helder wit tot bruinachtig wit. Dat hangt samen met de in Europa voorkomende ondersoorten. De in Zuid- en delen van West-Europa voorkomende ondersoort heeft een zuivere witte tot licht gevlekte onderzijde. In Nederland komt overwegend de ondersoort voor met een geelbruine en gespikkelde onderzijde.

De kerkuil staat niet op de rode lijst van Nederlandse broedvogels. Zijn staat van instandhouding is gunstig waarbij de aantalsontwikkeling de laatste 10 jaren lijkt te zijn toegenomen (<5% per jaar).

Kerkuilen zijn standvogels. Als ze eenmaal zijn gevestigd, blijven kerkuilen meestal hun hele leven in hetzelfde gebied. Slechte weersomstandigheden en voedselschaarste in de winter kunnen leiden tot zwerfgedrag. De paarband is sterk. Als één van de volwassen vogels sterft, wordt zijn of haar plek meestal snel ingenomen door een nieuwe partner.

Het ideale leefgebied van de kerkuil bestaat uit halfopen tot open cultuurlandschappen met allerlei landschapselementen die voor afwisseling zorgen. In bossen of zeer bosrijke gebieden kom je de kerkuil zelden tegen. De kerkuil gaat vanuit z'n roest- of nestplaats jagen in het open veld, het liefst daar waar gras- en bouwland worden afgewisseld met kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. Ook ruig begroeide, slecht onderhouden graslandgebieden, braakliggende akkers, ruige grasstroken en wegbermen worden als jachtterrein benut.

2.3.1 Nestplaats

De voortplantingsperiode begint in februari met toenemend territoriaal gedrag. Het nest bestaat uit een zacht laagje met wat braakballen. De leg van de eerste broedsels (4-7 eieren, voedselrijk jaar tot 12) vindt meestal van eind maart tot begin mei plaats. In muizenrijke jaren zijn er vervolgbroedsels in juli en augustus en soms ook nog van oktober tot december. Het broeden duurt ongeveer 30 dagen, waarbij het vrouwtje doorgaans broedt en het mannetje haar voorziet van voedsel. Ongeveer 60 dagen nadat de jongen uit het ei zijn gekomen, zijn ze vliegvlug. In hun 10^e week worden de jongen langzamerhand zelfstandig. Als ze 3 tot 4 maanden oud zijn worden ze uit het territorium van hun ouders verjaagd.

Kerkuilen broeden vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerschuren, kerken, kastelen en torens, toegankelijk voor kerkuilen. De kerkuil broedt tegenwoordig in ongeveer 90 procent van de gevallen in nestkasten die in deze gebouwen zijn geplaatst. Bij uitzondering ook nog wel eens in een holle boom.

Het nest is als zodanig in gebruik in de periode van februari tot en met half augustus. In muizenrijke jaren eindigt de periode in oktober of november, en in zeer muizenrijke jaren in december. Het nest is na de voortplantingsperiode vaak ook als rustplaats in gebruik.

2.3.2 Foerageren

Kerkuilen eten voornamelijk veld- en spitsmuizen, maar ook wel andere muizen (figuur 2). Muizen vormen ongeveer 98 procent van het voedsel van de kerkuil. De veldmuis is één van de belangrijkste prooidieren. De veldmuis vertoont per jaar grote wisselingen in aantallen. Betere jaren van de veldmuis leiden tot goede broedjaren voor de kerkuil. Dit soort betere jaren komen tegenwoordig steeds minder voor. De kerkuil eet, afhankelijk van het aanbod, ook wel eens een mus of een spreeuw. Kerkuilen zijn echte nacht jagers en jaagt in langzame zoekvlucht laag boven het land en ook vanaf lage zitposten.

3 Onderzoek methodiek

Ieder dier – en plantengroep verlangt zijn eigen methode van inventarisatie om een zo goed mogelijk in kaart te brengen welke betekenis de projectlocatie betekend voor de betreffende soort. De onderzoeken worden uitgevoerd op basis van kennisdocumenten van de BIJ12, het vleermuisprotocol en soorteninventarisatieprotocollen 2017 van het Netwerk Groene Bureaus. Onderzoek uitgevoerd volgens het protocol geeft de meeste zekerheid op voldoende onderbouwing van een eventuele ontheffingsaanvraag. Het bevoegd gezag toetst hier op.

3.1 Vleermuissoorten

Het onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van diverse soorten verblijven. Uit de quickscan is naar voren gekomen dat de woningen mogelijk functioneren als verblijfplaats voor vleermuizen Het onderzoek is verricht conform het vleermuisprotocol 2017.

In de periode van 18 juli tot en met 1 oktober zijn er vijf maal veldonderzoeken uitgevoerd binnen de projectlocatie. Waarvan twee bezoeken uitgevoerd zijn binnen de kraamperiode. Tussen alle veldbezoeken met uitzondering van de eerste twee veld bezoeken zit minimaal 10 dagen. De opdracht tot naderonderzoek werd op 15 juli gegeven, waardoor er op het laatste moment binnen de kraamperiode gehandeld moest worden. het eerste onderzoek betreft een ochtend scan, de tweede een avond scan. Samen vormen ze deel 1 van een kraam onderzoek. Het tijdstip van onderzoek waarop de veldbezoek zijn uitgevoerd verschilt, dit omdat in-uitvliegtijden per vleermuissoort kan verschillen. Gedurende een veldonderzoek is de projectlocatie twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen. Twee onderzoeken hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang. Eén ronde is uitgevoerd vanaf één uur voor zonsopkomst.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde bat-detector uitgevoerd 'Batscan Version 9/ Bat on XP en Petterson D 240 X'. Een batdetector is een apparaat dat de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen opvangt en vertaalt in voor mensen hoorbare geluiden. Door interpretaties van ritme, klank en hoogte van het door het apparaat uitgezonden geluid kunnen de meeste soorten vleermuizen worden onderscheiden en op naam worden gebracht. Met behulp van de D240X-batdetector kunnen vertraagde opnames (sonogram) worden gemaakt die eventueel achteraf geanalyseerd kunnen worden met behulp van het programma Batsound. Onze deskundige kan de door vleermuizen gemaakte geluiden door middel van een batdetector vleermuissoort determineren.

3.2 Huismus

Er moet in beeld gebracht worden waar zich de locaties van nesten, rustplaatsen en functioneel leefgebied (foerageergebied, slaapplek) van de huismus zich bevinden. Er wordt gebruikt gemaakt van het aanwezigheidsprotocol 2017 opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

De aanwezigheid van een nest van een huismus kan als volgt worden aangetoond:

- Nestindicatieve waarneming:
 - Een nest of nestbouw of,
 - Bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats. Nest is niet altijd zichtbaar, maar veertjes of grassprietjes steken uit of,
 - Transport van voedsel of ontlasting pakketjes of,
 - Bedelende jongen in een nest.
- Minimaal één waarneming in potentieel broedbiotoop (v.a. 1 april t/m 20 juni)
 - Zingend mannetje of,
 - Een paartje bij potentiële nestplaats of,
 - Balts, paring of ander gedrag waaruit geconcludeerd kan worden dat er nesten aanwezig moeten zijn.
Hiermee kan worden aangetoond dat er een nest aanwezig is, maar vaak is de exacte nestlocatie niet bekend.
- Waarneming van nesten door dakpannen te lichten buiten broedperiode (15 sept – 1mrt)

Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april t/m 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De veldbezoeken moeten worden uitgevoerd onder de volgende omstandigheden:

- Geschikte weersomstandigheden (geen regen, harde wind en-/ of kou)
- Geluidsluw moment
- Tussen 1 a 2 uur na zonsopkomst en 1 a 2 uur voor zonsondergang (voorkeur ochtend)
- Minimaal 10 dagen tussen onderzoeken

Tijdens het veldbezoek voor de quickscan op 27 mei 2019 in de ochtend zijn meerdere huismussen in en uitvliegend uit openingen in het dak van woning nr. 21 waargenomen. Auditief zijn geluiden van jongen waargenomen, aanwezigheid nestplaats. De opdracht tot naderonderzoek werd gegeven na het broedseizoen van de huismussen. Tijdens alle veldbezoeken aan de projectlocatie (6 totaal) is er gezocht naar aanwezigheid van de huismus.

3.3 Kerkuil

Het onderzoek naar de kerkuil bestaat uit in beeld brengen waar de locaties van nesten, rustplaatsen of (essentieel) functioneel leefgebied (zoals foerageergebied) van de kerkuil zich bevinden.

De aanwezigheid van een nest en-/ of rustplaats van een kerkuil kan het hele jaar aangetoond worden. De meest optimale periode om de aanwezigheid van broedende kerkuilen aan te tonen is van begin februari t/m half oktober. Het naderonderzoek moet in beeld brengen of de projectlocatie onderdeel uitmaakt als foerageergebied voor de kerkuil, dit onderzoek kan het hele jaar uitgevoerd worden. Het beste moment om te inventariseren is in de avond of nacht), tijdens goede weersomstandigheden. In de periode 18 juli t/m 1 oktober zijn drie veldonderzoeken uitgevoerd. Alle veldonderzoeken zijn uitgevoerd in de avondschemer. Daarnaast zijn tijdens de vleermuis en huismus onderzoeken en quickscan ook gelet op aanwezigheid van de kerkuil, waardoor er totaal zes bezoeken aan de projectlocatie zijn geweest. Op 27 mei is er overdag gezocht worden naar sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken zoals braakballen en krijtstrepen.

4 Resultaten

Binnen dit hoofdstuk bevinden zich de waarnemingen en vaststellingen naar aanleiding van het naderonderzoek. Voor het volledige verslag van elke veldbezoek zie bijlage 2.

4.1 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is sterk gebonden aan weersomstandigheden. Bij te lage temperaturen (<10°C), te veel wind (> 3-4 bft.) of te veel neerslag (> motregen) zijn sommige soorten minder actief of afwezig waardoor waarnemingen onvolledig kunnen zijn. Onderstaand tabel zijn de weersomstandigheden ten tijde van het veldonderzoek weergegeven.

Bezoek	Datum (2019)	Starttijd	Weer	Aantal deskundige	Typen verblijfplaatsen
1	18 juli	04:50	Bewolkt, droog, 16°C, 2 bft.	1	Kraam, zomer, paarverblijfplaats vliegroue en foerageer
2	22 juli	21:15	Onbewolkt, 24°C, 1 bft.	1	Zomer, kraam en paarverblijfplaats, vliegroue en foerageer
3	22 augustus	04:30	Onbewolkt, droog, 9-10°C, 0 bft.	1	Zomer, paarverblijfplaats, vliegroue en foerageer
4	16 september	19:45	Licht bewolkt, droog, 13°C, 1-2 bft.	2	Zomer, paar en winterverblijfplaats. Vliegroue en foerageer
5	1 oktober	18:45	Zwaar bewolkt, soms motregen, 13°C, 1-2 bft.	1	Zomer, paar en winterverblijfplaats. Vliegroue en foerageer

Fig. 4.0 overzicht onderzoeken (bron: FF Solutions)

4.1.1 Resultaten 18 juli 2019

05:13 een gewone dwergvleermuis bij woning nr. 9. Gevolgd door 3 gewone dwergvleermuizen
 De gewone dwergvleermuizen zijn ongeveer 5 minuten aan het foerageren langs woning 9. Hierna trokken ze de Doornsteeg in.

Bij woning 21 foerageerde 3 gewone dwergvleermuizen stuk voor stuk langs de woning en de achtertuin. Rond 05:44 kwam een laatvlieger die enige tijd rondom de woning nr. 21 vloog.

Er zijn geen in en/of uitvliegende vleermuizen waargenomen vanuit de woningen.
 Er zijn geen vleermuizen boven het weiland waargenomen.

Vaststellingen:

- De gewone dwergvleermuis en laatvlieger foerageren binnen de projectlocatie.

4.1.2 Resultaten 22 juli 2019

21:25 een gewone dwergvleermuis vanuit het zuiden en vloog enkele keren om woning nr. 9, na 2 minuten kwam een tweede gewone dwergvleermuis erbij. Ze vlogen individueel naar de achterzijde van woning 15 en 17.

21:31 kwamen rond de 5 gewone dwergvleermuizen. Afzonderlijk van elkaar vliegend vanuit het zuiden, zij vlogen ook naar de achterzijde van woning 15 en 17. Vlak na de overvliegende vleermuizen volgde nog 4 afzonderlijk van elkaar vliegende gewone dwergvleermuizen.

Bij betreden achtertuin woning nr. 15, 1 gewone dwergvleermuis aan het foerageren. Bewoners geven aan elke avond enkele vleermuizen achter de woning te zien vliegen. Maar deze populatie was voor de kap van de bomen aan de Doornsteeg veel groter. Tijdens het gesprek vliegen 3 laatvliegers uit de schuur van woning nr. 13. Ze foerageren over het zelfde gebied als de gewone dwergvleermuis.

21: 54 Een gewone dwergvleermuis verschijnt

Bij woning 21 aangekomen, Twee gewone dwergvleermuizen waargenomen achter de woning, vermoedelijk afkomstig uit de woning of van woning nr. 19.

Bewoners geven aan geen vleermuizen meer te verwachten. Sinds de kap van de oorspronkelijke laanbeplanting langs de Doornsteeg zijn er geen vleermuizen meer waargenomen door de bewoners.

Er zijn geen vleermuizen boven de weilanden waargenomen.

Vaststellingen:

- De gewone dwergvleermuis en laatvlieger foerageren binnen en buiten de projectlocatie.
- Verblijfplaats laatvlieger buiten projectlocatie, schuur woning nr. 13. (kraam, zomer)

4.1.3 Resultaten 22 augustus

Bij aankomst woning nr. 9 twee gewone dwergvleermuis waargenomen vliegend langs de woning. Al snel vlogen zij over de Doornsteeg langs de bomenrij naar woning nr. 21.

Hier aangekomen voegde een 3^e gewone dwergvleermuis zich bij de foeragerende gewone dwergvleermuis.

Rond 05:10 kwam een laatvlieger die tweemaal rondom de woning nr. 21 vloog en daarna aan de achterzijde van de woning weg vloog. De dwergvleermuizen vlogen aan de achterzijde van woning 21 weg rond 05:22.

Vaststellingen:

- De gewone dwergvleermuis en laatvlieger foerageren binnen de projectlocatie.

4.1.4 Resultaten 16 september

Bij aankomst geen vleermuizen bij woning nr. 9, Wel zwermen er vleermuizen rondom een woning aan de Holkerweg.

Verplaatst naar de Doornsteeg 21, ook geen vleermuizen aanwezig.

Terug gegaan naar de Doornsteeg 9, waar de vleermuizen nog steeds zwermde rond de woning aan de Holkerweg 17. Tijdens verplaatsen naar de Holkerweg via het weiland vlogen de vleermuizen individueel, rond de 15-20 gewone dwergvleermuis over naar de Doornsteeg 9. Terug verplaatst naar de Doornsteeg 9 waar duidelijk te zien was hoe de vleermuizen vlogen. De oriëntatiepunten die zij hierbij gebruikten zijn de woningen 11 en 13. Ze vlogen naar de achtertuinen van woning 11 en 17.

Verplaatst naar de woning 11 en 17, met beide bewoners gesproken over aanwezige flora en fauna. Bewoners nummer 17 geeft aan bekend te zijn met vleermuis verblijfplaatsen in de spouwmuur van hun woning. De invliegopening oogt gebruikt, er zijn uitwerpselen vastgesteld.

Bewoner nr. 11 geeft aan bekend te zijn met vleermuizen op het achtererf.

Bij het betreden van de achtertuinen 11 en 17 zijn de vleermuizen aan het zwermen, tussen de 11 en 20 individuen vliegen over de achtertuinen.

Rond 21:12 vlogen de vleermuizen richting woning nr. 21, 2-5 vleermuizen vlogen aan de noordzijde van woning 21 waar zij enige tijd zwermde. Het gros van de vleermuizen, 15-20 vlogen via de zuidzijde naar de woning 21. Hierna verplaatste zij zich langs de bomenrij belendend aan de Doornsteeg verder. Er zijn geen vleermuizen meer waargenomen.

Er zijn geen waarnemingen bekend van de vleermuizen over het weiland.

Vaststellingen:

- De gewone dwergvleermuis foerageert binnen de projectlocatie.
- Zwermende vleermuizen nabij woning Holkerweg, buiten de projectlocatie.
- De gewone dwergvleermuis zwermt tussen woning 11 en 17, buiten de projectlocatie.
- Verblijfplaats vastgesteld bij woning nr. 17 in de spouwmuur, buiten de projectlocatie. (winter, zomer, paar)

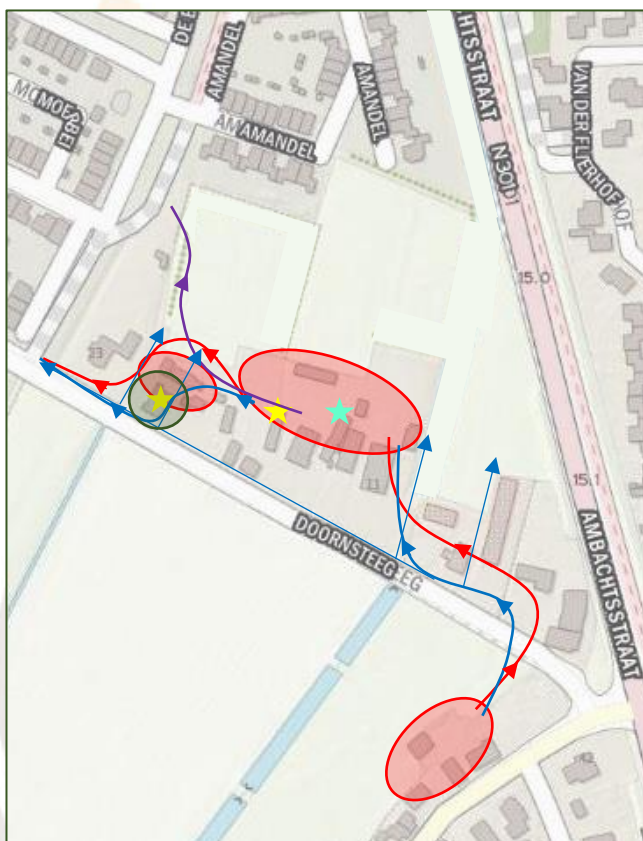
4.1.5 Resultaten 1 oktober

Bij aankomst stopt het met motregen. Gestart wordt bij woning 21, waar zwermende gewone dwergvleermuizen achter woning 19 en 17 bevinden. Tussen twee schuren, kijkend naar deze zwerm, met de rug naar de woning nr. 21 vliegen er 2 gewone dwergvleermuizen over en voegen zich bij de zwermende vleermuizen. Vermoedelijk komen zij uit een verblijfplaats gevestigd achter de gevel van woning nr. 21. Hierna zwermen nog 3 gewone dwergvleermuizen achter de woning, waarbij het vermoeden van hun verblijfplaats wordt versterkt. In het weiland worden geen vleermuizen waargenomen, wel een haas. Verplaatst naar woning nr. 9 waar geen vleermuizen waargenomen worden, ook niet in het weiland.

Terug naar de zwermende vleermuizen bij woning nr. 21. Rond 20:34 vlogen 5-10 individuen gewone dwergvleermuis van de zwermplaats naar het weiland achter woning nr. 21 naar de onlangs gerealiseerde woonwijk.

Vaststellingen:

- Verblijfplaats gewone dwergvleermuis gevel woning nr. 21. (zomer, paar, winter)

- Zwermende gewone dwergvleermuis
- Zwermende laatvlieger
- ★ Verblijfplaats gewone dwergvleermuis (Zomer, paar, winter)
- ★ Verblijfplaats laatvlieger (kraam, zomer)
- Vliegroute 2-5 gewone dwergvleermuizen
- Vliegroute 5-10 gewone dwergvleermuizen
- Vliegroute 15-20 gewone dwergvleermuizen

Waarnemingen vleermuizen (Bronachtergrond: www.pdokviewer.nl)

4.1.6 Effectenbeoordeling

Vaststellingen binnen projectlocatie:

- Projectlocatie wordt in gebruik genomen als foerageer gebied.
- Zomer, paar, winter mogelijk ook kraam verblijfplaats gewone dwergvleermuis achterzijde woning nr. 21.
- Bebouwing wordt gebruikt als oriëntatiepunten tijdens jacht en verplaatsing.

Vaststellingen buiten projectlocatie:

- Kraam, zomer mogelijk ook paar verblijfplaats laatvlieger buiten projectlocatie (schuur woning nr. 13)
- Zomer, paar, winter mogelijk ook kraam verblijfplaats gewone dwergvleermuis buiten projectlocatie (spouwmuur woning nr.17)
- Foerageergebied achter de woningen 11, 13, 15, 17 en 19. Buiten projectlocatie.
- Bestaande bomen (Doornsteeg) en bebouwing worden gebruikt als oriëntatiepunten tijdens jacht en verplaatsing

Er wordt door het voornemen een foerageergebied en verblijfplaats aangetast dan wel verstoord. Handelingen rondom of aan verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes mogen deze niet beschadigen of opheffen. De volgende artikelen kunnen overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling:

- Art. 3.5.1, Specifieke beschermde soorten te doden of te vangen.
- Art. 3.5.2, Specifieke beschermde soorten verstoren.
- Art. 3.5.4, De voortplantingsplaats of rustplaatsen te beschadigen, vernielen of wegnemen.

Om negatieve effecten van de activiteiten te verkleinen en mogelijk te voorkomen is het raadzaam één of meerdere maatregelen te treffen, opgesteld in een ecologisch werkprotocol.

Een ontheffing in het kader wet natuurbescherming is nodig.

4.2 Huismus

4.2.1 Resultaten 25 mei 2019

Tijdens de quickscan uitgevoerd op 25 mei 2019 in de ochtend zijn er in en uitvliegende huismussen uit het linker dakvlak van de woning nr. 21 waargenomen. Bij het betreden van het terrein zijn de huismussen gefotografeerd, en auditief roepende jongen waargenomen. De tuin biedt diverse groenblijvende struiken aan. Ook is er een nestplaats vastgesteld achter een dakgoot bij woning nr. 9. Echter bevinden zich hier ten tijde van het veldonderzoek geen huismussen, rondom de gehele woning niet.

Vaststellingen:

- . Actieve nestplaats huismussen linker dakvlak woning nr. 21
- . Geschikte leefomgeving huismus rondom woning nr. 21.

4.2.2 Resultaten 22 juli 2019

Dit veldbezoek is uitgevoerd in de ochtend in het kader van nader onderzoek naar vleermuizen. Er zijn tijdens dit veldbezoek waarnemingen omtrent de huismus gedaan. Visueel en auditief zijn een grote populatie huismussen waargenomen rondom een woning aan de Holkerweg.

Vaststellingen:

- . Geschikte leefomgeving huismus, rondom woning nr. 21.
- . Grote populatie huismussen buiten projectlocatie (Holkerweg)

4.2.3 Resultaten 22 augustus 2019

Onze deskundige heeft tijdens dit onderzoek diverse waarnemingen gedaan van de huismus. Tijdens het veldbezoek is er contact geweest met bewoners van woning nr. 21, en bewoners uit de directe omgeving woning nr. 15.

Bij aankomst is wederom de grote populatie huismussen waargenomen aan de Holkerweg. Ook bevindt zich een grote populatie huismussen onder het linker dakvlak van woning nr. 21. Er zijn geen waarnemingen bekend van de huismus bij woning nr. 9.

Bewoners woning nr. 21 zijn bekend met huismussen onder het dak, ze spreken over 10-20 koppels.

Vaststellingen:

- . Verblijfplaatsen huismussen onder linker dakvlak woning nr. 21.
- . Geschikte leefomgeving huismus rondom woning nr. 21.
- . Grote populatie huismussen buiten de projectlocatie (Holkerweg)

4.2.4 Resultaten 16 september 2019

Er zijn geen huismussen waargenomen tijdens het veldbezoek.

Vaststellingen:

- . Geschikte leefomgeving huismus rondom woning nr. 21.

4.2.5 Resultaten 1 oktober 2019

Er zijn geen huismussen waargenomen tijdens het veldbezoek.

Vaststellingen:

- . Geschikte leefomgeving huismus rondom woning nr. 21.

4.2.6 Effectenbeoordeling

Vaststellingen:

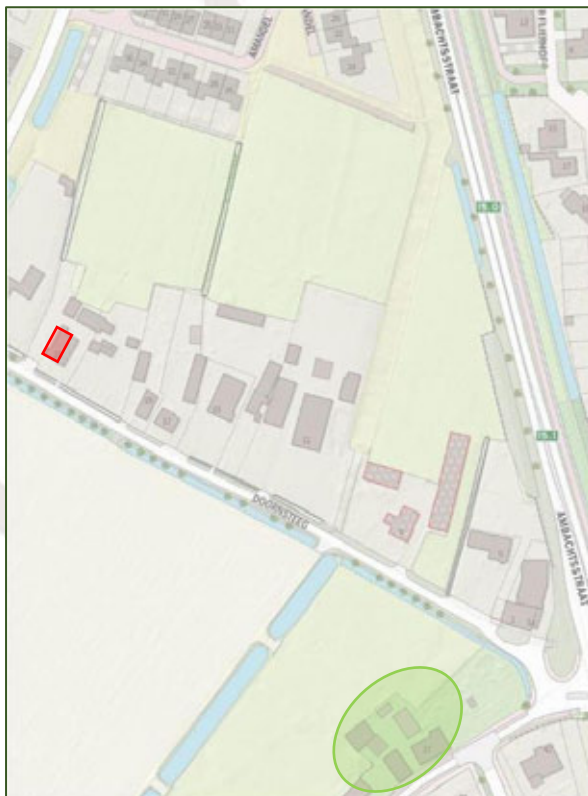
- Actieve nestplaatsen van huismussen onder het linker dakvlak woning nr. 21
- Geschikte leefomgeving rondom woning nr. 21.
- Non actief nestplaats achter dakgoot woning nr. 9.
- Buiten projectlocatie grote populatie huismussen Holkerweg

Er zijn vestingplaatsen van de huismus vastgesteld onder het linker dakvlak van woning nr. 21. De gecultiveerde tuinen bieden een geschikt leefgebied aan de huismus. Binnen de voorgenomen ontwikkeling zal de woning worden verwijderd. Handelingen rondom of aan verblijfplaatsen mogen deze niet beschadigen of opheffen. De volgende artikelen kunnen overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling:

- 3.1.1, Specifieke beschermde soorten te doden of te vangen.
- 3.1.2, De voortplantingsplaats of rustplaats te beschadigen, vernielen of wegnemen.
- 3.1.3, Eieren te beschadigen, rapen of bezitten.
- 3.1.4, Specifieke beschermde soorten te verstoren.

Om negatieve effecten van de activiteiten te verkleinen en mogelijk te voorkomen is het raadzaam één of meerdere maatregelen te treffen, opgesteld in een ecologisch werkprotocol.

Een ontheffing in het kader wet natuurbescherming is nodig.

Waarnemingen huismussen nader onderzoek
(achtergrondbron: www.pdokviewer.nl)

Grote populatie huismussen

Vastgestelde verblijfplaats huismus

Groenblijvende struiken rondom woning nr. 21 (bron: FF Solutions)

Huismus (rood) en houtduif (geel) op dak 27-5-19 (bron: FF Solutions)

4.3 De kerkuil

4.3.1 Resultaten 22 juli 2019

Tijdens het veldbezoek is contact opgenomen met buurtbewoners. De bewoners van de woning nr. 15 geven aan met regelmaat een uil waargenomen te hebben in de bomenrij die reeds gekapt is. Sinds de kap hebben ze de uil niet meer waargenomen.

Vaststellingen:

- Geschikt foerageergebied

4.3.2 Resultaten 16 september 2019

Tijdens het veldbezoek is contact opgenomen met buurtbewoners. De bewoners van de woning nr. 11 geven aan met regelmaat een kerkuil onder de hooi kap gezien te hebben. Sinds een half jaar hebben de bewoners geen kerkuil meer waargenomen.

Vaststellingen:

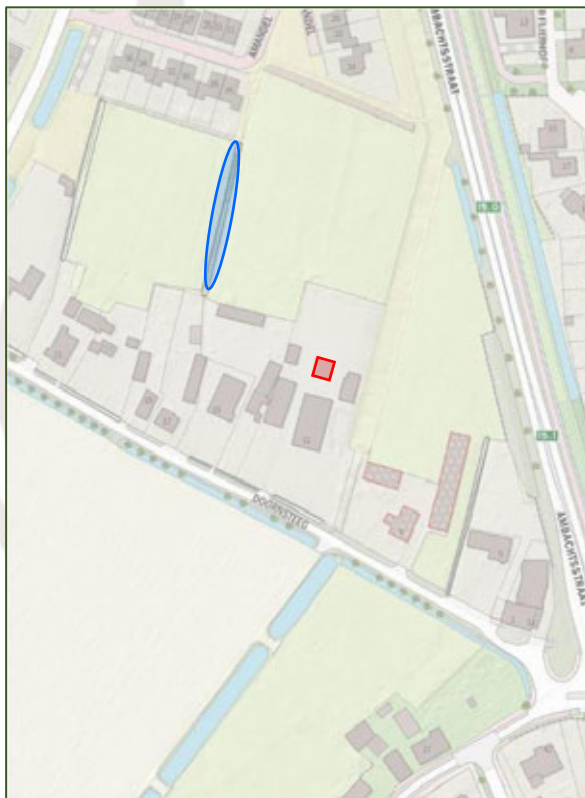
- Geschikt foerageergebied
- Buiten projectlocatie, waarneming door bewoner woning nr. 11 tot begin 2019

4.3.3 Effectenbeoordeling

Vaststellingen:

- Geschikt foerageergebied
- Buiten projectlocatie, waarneming door bewoner woning nr. 11 tot begin 2019

Binnen de projectlocatie zijn geen verblijfplaatsen van de kerkuil vastgesteld. Er zijn geen sporen van de kerkuil of waarnemingen vastgesteld binnen de projectlocatie. Een ontheffing in het kader wet natuurbescherming is niet nodig.

Reeds verwijderde bomenrij waar voorheen uil is waargenomen door bewoner

Hooi kap waar voorheen een steenuil is waargenomen door bewoner

4.4 Overige waarnemingen

Tijdens de veldbezoeken zijn er waarnemingen gedaan van de onderstaande soorten.

Soort	18-7	22-7	22-8	16-9	1-10
Konijn	1x, weiland achter woning nr. 9	-	-	5x, 4x in weiland achter woning nr. 9. 1x in weiland achter woning nr. 21	-
Haas	1x, buiten projectlocatie in weiland	-	-	-	-
Kat	1x, weiland achter woning nr. 9	-	-	-	-
Krekels	Auditief rondom woning nr. 9	-	-	-	-
Kauw	2x, 1x woning nr. 21, 1x woning nr. 15	-	-	-	-
Houtduif	2x, 1x schuur woning nr. 9, 1x woning nr. 19	1x, schuur woning nr. 9	-	-	-

Op 25 juni 2019 is er door onze deskundige circa 500 meter van de projectlocatie een waarneming gedaan van drie steenuilen, en vermoedelijk een nestplaats. Tijdens alle veldonderzoeken is er gezocht naar sporen en-/ of geluiden van de steenuil. Er zijn geen waarnemingen gedaan door onze deskundige.

Vaststellingen:

- Vermoedelijk bevindt zich een nestplaats van de kauw in de schoorsteen aan woning nr. 9 (quickscan)
- Er zijn geen nestplaatsen van algemene broedvogels waargenomen tijdens de veldbezoeken.
- Konijn, kat waargenomen in weilanden, geen verblijfplaats vastgesteld.
- Haas waargenomen buiten projectlocatie, weiland.

4.4.1 Effectenbeoordeling

- Nestplaats kauw in schoorsteen woning nr. 9
- Incidenteel aanwezige kat en konijnen weilanden
- Buiten bebouwde kom leefgebied haas.

De kauw en houtduif behoren tot de categorie 'algemene broedvogels', waardoor hun nesten niet jaarrond beschermd worden. Pas als er sprake is van een 'actieve broedplaats' zijn de nesten beschermd binnen de Wet Natuurbescherming.

Handelingen rondom of aan verblijfplaatsen mogen deze niet beschadigen of opheffen. De volgende artikelen kunnen overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling:

- 3.1.1, Specifieke beschermde soorten te doden of te vangen.
- 3.1.2, De voortplantingsplaats of rustplaats te beschadigen, vernielen of wegnemen.
- 3.1.3, Eieren te beschadigen, rapen of bezitten.
- 3.1.4, Specifieke beschermde soorten te verstoren.

De haas, konijn, kat behoren tot grond gebonden zoogdieren.

Werkzaamheden rondom of aan verblijfplaatsen mogen deze niet beschadigen of opheffen. De volgende artikelen kunnen overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling:

- Art. 3.10.1a, specifieke beschermde soorten te doden of te vangen.

5 Samenvatting en conclusie

FF Solutions heeft van de firma Smink Vastgoed B.V. opdracht gekregen een quickscan Wet Natuurbescherming (11 juni 2019) uit te voeren binnen de ontwikkeling 'Doornsteeg 9 en 21' te Nijkerk. De voorgenomen ontwikkeling betreft het slopen van de bestaande gebouwen, de percelen en weilanden bouwrijp te maken voor nieuw te ontwikkelen woonlocatie(s). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en huismussen. Ook maakt de projectlocatie mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van de kerkuil.

De wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijke leefgebied. Niet alleen de instandhouding van verblijfplaatsen is van belang, maar ook de instandhouding van het leefgebied. De zorgplicht houdt in dat negatieve gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen moet worden. De zorgplicht dient te allen tijde in acht genomen te worden en geldt voor alle flora en fauna ongeacht status van bescherming.

Binnen de voorgenomen ontwikkeling is het erkende belang 'dwingend belang van groot openbaar belang' en mogelijk 'volksgezondheid' van toepassing.

De vaststellingen naar aanleiding van het nader onderzoek worden weergegeven in onderstaand tabel.

	Vaststelling		Ingrep verstrend	risico	Mitigatie mogelijk	Erkend belang	Ontheffing nodig
vleermuis	Gewone dwergvleermuis	laatvlieger					
Verblijfplaats	Winter, zomer, paar wonging 21. <i>Winter, zomer, paar woning 17.</i>	<i>Kraam, zomer schuur 13</i>	ja	Art. 3.5.1, 3.5.2, 3.5.4	ja	Art. 3.8.5	ja
Foerageer	Rondom woningen, <i>directe omgeving</i>	Rondom woningen, <i>directe omgeving</i>	ja	Art. 3.5.2	ja	Art. 3.8.5	ja
Vliegroute	Nee, ontbreken lijnvormige elementen		nee	nee	nee	nee	nee
Huismus							
Nestplaats	Ja, Linker dakvlak woning nr. 21		Ja	Art. 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4	ja	Art. 3.3.4	Ja
leefomgeving	Ja, Gecultiveerde tuin woning nr. 21 <i>Woning holkerweg</i>		Ja	Art. 3.1.2, 3.1.4	ja	Art. 3.3.4	Ja
Kerkuil							
Nestplaats	Nee		nee	nee	nee	nee	nee
leefomgeving	Geen waarneming		nee	nee	nee	nee	nee
Overig							
Vestingplaats	Kauw, schoorsteen nr. 9		voorkomen	voorkome n	Ja	nvt	nee
leefomgeving	Kat, houtduif, konijn, <i>haas, houtduif, kauw</i>		voorkomen	voorkome n	Ja	nvt	nee

Fig. 5.0 Verzameltabel nader onderzoek (zwart- binnen projectlocatie, blauw – buiten projectlocatie)

5.1 Eind conclusie

Dit Ruimtelijke Ontwikkeling project resulteert mogelijk in het opheffen van vaste rust- en verblijfplaatsen en kan een wezenlijke invloed hebben op de gunstige instandhouding van beschermde soorten. De analyse resulteert dan ook in een NO-GO.

De voorgenomen ontwikkeling heeft betrekking op de sloop van de aanwezige woningen en schuren en de weilanden te herbestemmen voor de realisatie van nieuw te ontwikkelen woonlocatie(s). Na realisatie van het project zal de functionaliteit van de projectlocatie wezenlijk zijn gewijzigd. De voorgenomen werkzaamheden kunnen niet zonder het nemen van specifieke maatregelen worden uitgevoerd.

Binnen de projectlocatie zijn vastgesteld;

- Verblijfplaats (zomer, paar, winter, mogelijk kraam) van de gewone dwergvleermuis (achterzijde woning 21).
- Foerageergebied gewone dwergvleermuis en laatvlieger (rondom beide woningen en tuinen).
- Nestplaats huismus (linker dakvlak woning nr. 21)
- Leefomgeving huismus (tuinen rondom woning nr. 21)
- Nestplaats kauw (schoorsteen woning 9).
- Leefomgeving kat, konijn en houtduif

Buiten de projectlocatie

- Verblijfplaats (zomer, kraam) van de laatvlieger (schuur behorend bij woning nr. 13)
- Verblijfplaats (zomer, paar, winter, mogelijk kraam) van de gewone dwergvleermuis (spouwmuur woning nr. 17).
- Foerageergebied gewone dwergvleermuis (achter woningen 11, 13, 15, 17 en 19).
- Leefomgeving huismus (woning Holkerweg)
- Leefomgeving houtduif, haas en kauw

Binnen de voorgenomen ontwikkeling kan gebruik worden gemaakt van de belangen 'Volksgezondheid' en 'groot openbaar belang'.

In een ecologisch werkprotocol kan binnen de gedragscode de gunstige instandhouding van de vastgestelde beschermde soort(en) worden gegarandeerd, zodat schade kan worden voorkomen en beperkt en de voorgenomen werkzaamheden hierna doorgang kunnen hebben.

De ontheffing verkrijgen kan uitsluitend door toekenning van bevoegd gezag vanuit de provincie of het werken met een goedgekeurde gedragscode vanuit de rijksoverheid (RVO).

De algemene zorgplicht blijft van kracht. Bij calamiteiten zal opnieuw moeten worden beoordeeld welke maatregelen passend zijn

Dhr. G.R Bouw

Nijkerk, 14 oktober 2019

6 Bijlage

6.1 Bronnen

Literatuur

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/57, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Bij12 kennisdocument gewone dwergvleermuis (juli 2017)

Bij12 kennisdocument laatvlieger (juli 2017)

Bij12 kennisdocument kerkuil (juli 2017)

Bij12 kennisdocument steenuil (juli 2017)

Bij12 kennisdocument huismus (juli 2017)

Soorteninventarisatieprotocollen NGB (juli 2017)

Vleermuisprotocol Netwerk Groene Bureaus (2017)

Internet

Soortinformatie www.zoogdierenvereniging.nl
www.vogelbescherming.nl
www.vleermuisnet.nl
www.vleermuizenindestad.nl

Bijbehorende (leidende) documenten

Quickscan wet natuurbescherming ontwikkeling 'Doornsteeg 9 & 21' te Nijkerk.

Opgesteld 27 mei 2019, door FF Solutions

Van toepassing verklaarde gedragscode

'Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling van Stadswerk'. De gedragscode is gestoeld op de oude flora en fauna wet.

Deze gedragscode is door verlenging rechtsgeldig, maar enigszins verouderd. De nieuwe WNB wordt bovenop de gedragscode toegepast.

6.2 Verslaglegging veldbezoeken

1. Resultaten 27 mei 2019

Het eerste veldbezoek is uitgevoerd in het kader van een quickscan, in de ochtend (16°C, licht bewolkt, 2 bft.) Tijdens dit veldbezoek zijn waargenomen binnen de projectlocatie;

Soort	wat	nestplaats	locatie
huismus	Bedelende jongen, in uit/vliegen dak, transport van voedsel, visuele waarneming	ja	Linker dakvlak woning nr. 21
Houtduif 2x	Vliegt weg	nee	Weiland woning nr. 9, dak woning nr. 21
Holenduif 2x	Vliegt weg	nee	Weiland woning nr. 9
Turkse tortel	Vliegt weg	nee	Weiland woning nr. 9
Kauw	Vliegt uit schoorsteen	mogelijk	Schoorsteen woning nr. 9
Vleermuis	Invliegopening	mogelijk	Woning nr. 9 en 21
Vleermuis	Foerageer en vliegroute	-	Doornsteeg, rondom huizen, weiland
Schuimbeestje	In schuim	ja	In knotwilg singel rechts naast woning nr. 9
Konijn	Vlucht weg	mogelijk	Weiland achter woning nr. 9
Aardhommel	foeragerend	-	Weiland achter woning nr. 9
kerkuil	Geschikt leefgebied (foerageer)	mogelijk	Gehele projectlocatie

2. Resultaten 18 juli 2019

Op 18 juli 2019 werd om 05:13 de eerste vleermuis waargenomen een gewone dwergvleermuis bij woning nr. 9. Al snel kwamen er een andere gewone dwergvleermuizen bij. De gewone dwergvleermuizen zijn ongeveer 5 minuten aan het foerageren langs woning 9. Hierna trokken ze de Doornsteeg in. Bij woning 21 foerageerde 3 gewone dwergvleermuizen langs de woning en de achtertuin. Rond 05:44 kwam een laatvlieger die enige tijd rondom de woning nr. 21 vloog.

Er zijn geen in en-/of uitvliegende vleermuizen waargenomen vanuit de woningen.

Er zijn geen vleermuizen boven het weiland waargenomen. Wel een grote populatie huismussen waargenomen bij een woning aan de Holkerweg. Ook zijn er een kauw, kat, konijn en houtduif waargenomen binnen de projectlocatie. En een kauw, haas, houtduif buiten de projectlocatie.

- ★ Konijn
- ★ Haas
- Kauw
- Houtduif
- ▲ Kat
- Grote populatie huismussen

3. Resultaten 22 juli 2019

Bij aankomst bij woning nr. 9 vloog een houtduif weg uit een half gesloopt schuurtje. Auditief zijn vele krekels waargenomen, ook een grote populatie huismussen vanaf de Holkerweg. Om 21:25 kwam een gewone dwergvleermuis vanuit het zuiden en vloog enkele keren om woning nr. 9, na 2 minuten kwam een tweede gewone dwergvleermuis erbij. Ze vlogen naar de achterzijde van woning 15 en 17. Om 21:31 kwamen rond de 5 gewone dwergvleermuizen. Afzonderlijk van elkaar vliegend vanuit het zuiden, zij vlogen ook naar de achterzijde van woning 15 en 17. Vlak na de overvliegende vleermuizen volgde nog 4 afzonderlijk van elkaar vliegende gewone dwergvleermuizen.

Visueel 15-30 gierzwaluwen waargenomen boven de zuidelijk nabij gelegen woonwijk.

Contact opgenomen met bewoner woning nr. 15, toegang verkregen om achtertuin te onderzoeken. Bij betreden tuin is er 1 gewone dwergvleermuis aan het foerageren. Bewoners geven aan elke avond enkele vleermuizen achter de woning te zien vliegen. Maar deze populatie was voor de kap van de bomen aan de Doornsteeg veel groter. Ook geeft de bewoner aan dat in de reeds gekapte bomen (voorheen weide achter de woning) een uil gevestigd was, de uil is niet meer gezien sinds de bomen zijn verwijderd. Tijdens het gesprek vliegen 3 laatvliegers uit de schuur van woning nr. 13. Ze foerageren over het zelfde gebied als de gewone dwergvleermuis.

21: 54 Een gewone dwergvleermuis verschijnt, vermoedelijk vanuit een schuur aan de Doornsteeg 15.

Bij woning 21 aangekomen is auditief en visueel een grote populatie huismussen waargenomen op het linker dakvlak. Bewoners geven aan dat ze bekend zijn met de huismussen, en uitgaan van 10-20 koppels. Ook geven de bewoners aan geen vleermuizen meer te verwachten. Sinds de kap van de oorspronkelijke laanbeplanting langs de Doornsteeg zijn er geen vleermuizen meer waargenomen door de bewoners. Twee gewone dwergvleermuizen waargenomen achter de woning, vermoedelijk afkomstig uit de woning of van woning nr. 19.

4. Resultaten 22 augustus

Bij aankomst woning nr. 9 twee gewone dwergvleermuis waargenomen vliegend langs de woning. Al snel vlogen zij over de Doornsteeg langs de bomenrij naar woning nr. 21.

Hier aangekomen voegde een 3^e gewone dwergvleermuis zich bij de foeragerende gewone dwergvleermuis. Rond 05:10 kwam een laatvlieger die tweemaal rondom de woning nr. 21 vloog en daarna aan de achterzijde van de woning weg vloog. De dwergvleermuizen vlogen aan de achterzijde van woning 21 weg rond 05:22.

5. Resultaten 16 september

Het onderzoek begon aan de Doornsteeg 9, er bevinden zich bij aankomst geen vleermuizen rondom de woning. Wel zwermen er vleermuizen rondom een woning aan de Holkerweg 17. Verplaatst naar de Doornsteeg 21, waar ook geen vleermuizen aanwezig zijn, ook geen huismussen. Terug gegaan naar de Doornsteeg 9, waar de vleermuizen nog steeds zwermde rond de woning aan de Holkerweg 17. Tijdens verplaatsen naar de Holkerweg via het weiland vlogen de vleermuizen, rond de 15-20 gewone dwergvleermuis over naar de Doornsteeg 9. Terug verplaatst naar de Doornsteeg 9 waar een duidelijke vliegroute waarneembaar was hoe de vleermuizen vlogen. Ze vlogen naar de achtertuinen van woning 11 en 17.

Verplaatst naar de woning 11 en 17, met beide bewoners gesproken over aanwezige flora en fauna. Bewoners nummer 17 geven aan bekend te zijn met vleermuis verblijfplaatsen in de spouwmuur van hun woning. De invliegopening oogt gebruikt, er zijn uitwerpselen vastgesteld.

Bewoner nr. 11 geeft aan bekend te zijn met vleermuizen op het achtererf, en tot een half jaar geleden een kerkuil onder de hooikap. Er is geen nestplaats waargenomen van de kerkuil onder de hooikap.

Bij het betreden van de achtertuinen 11 en 17 zijn de vleermuizen aan het zwermen, tussen de 11 en 20 individuen vliegen over de achtertuinen.

Rond 21:12 vlogen de vleermuizen richting woning nr. 21, 2-5 vleermuizen vlogen aan de noordzijde van woning 21 waar zij enige tijd zwermde. Het gros van de vleermuizen, 15-20 vlogen via de zuidzijde naar de woning 21. Hierna verplaatste zij zich langs de bomenrij belendend aan de Doornsteeg verder. Er zijn geen vleermuizen meer waargenomen.

Er zijn geen waarnemingen bekend van de vleermuizen over het weiland. Wel zijn er 5 konijnen waargenomen.

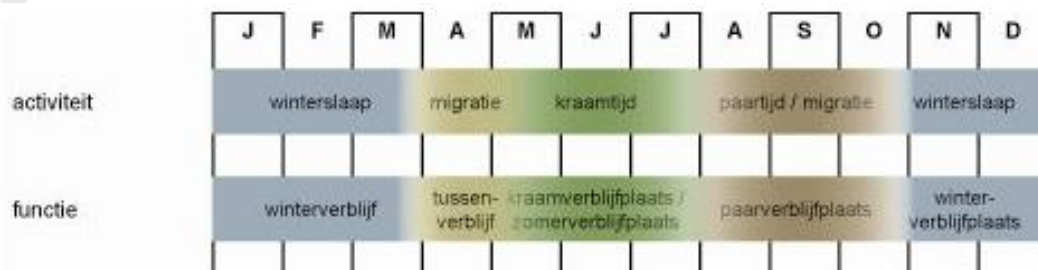
6 Resultaten 1 oktober

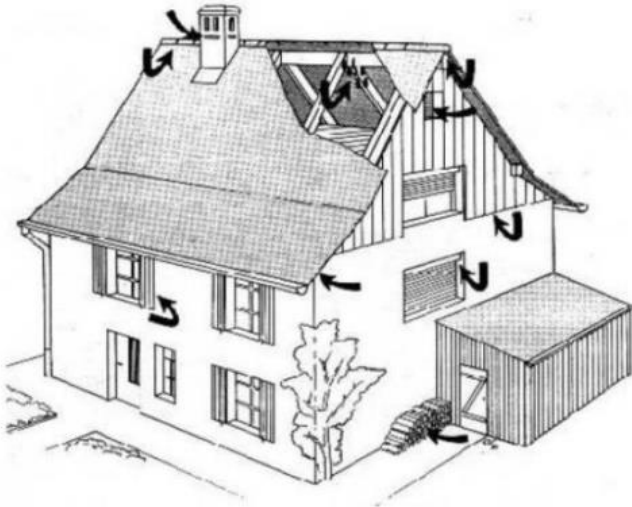
Bij aankomst stopt het met motregenen. Gestart wordt bij woning 21, waar zwermende gewone dwergvleermuizen achter woning 19 en 17 bevinden. Tussen twee schuren, kijkend naar deze zwerm, met de rug naar de woning nr. 21 vliegen er 2 gewone dwergvleermuizen over en voegen zich bij de zwermende vleermuizen. Vermoedelijk komen zij uit een verblijfplaats gevestigd achter de gevel van woning nr. 21. Hierna zwermen nog 3 gewone dwergvleermuizen achter de woning, waarbij het vermoeden van hun verblijfplaats wordt versterkt. In het weiland worden geen vleermuizen waargenomen, wel een haas. Verplaatst naar woning nr. 9 waar geen vleermuizen waargenomen worden, ook niet in het weiland.

Terug naar de zwermende vleermuizen bij woning nr. 21. Rond 20:34 vlogen 5-10 individuen gewone dwergvleermuis van de zwermplaats naar het weiland achter woning nr. 21 naar de onlangs gerealiseerde woonwijk.

6.3 Verblijfplaats vlemuissoorten

	boom bewonend	holle boom	holten en spleten	spechtgaten	Gebouw bewonend	zolders	spouwmuur	achter gevel betimmering	achter vensterluiken	daklijsten	onder dakpannen	onder het lood	spleten gebouwen	nest en vlemuis kast	Grotten, mergelgroeven, bunkers, forten etc.	Bijzonder
Baardvleermuis			Z	Z		Z + K	Z+K	Z	Z					Z	W	Soms K. in holle boom
Bechsteins vleermuis			Z+K+	W										Z	Z+W	Soms Z + W in gebouw
Bosvleermuis	Z + K				Z+K+	W								Z+W	W	
Brandt's vleermuis					Z + K	+ W									W	weinig bekend over gedrag in winter
Bruine of gewone grootoorvleermuis			Z+K		Z+K+	W	Z+K	Z+K	Z+K	Z+K	Z+K			Z+K	W	soms W. in kertoren en boomholte
franjestart	Z+K														W	soms Z+K in gebouw, spleetvormige ruimtes, vlemuiskasten
Gewone dwergvleermuis							Z+K+	Z+K+	Z+K+	Z+K+	Z+K+					soms W. in kertoren, grotten, betonnen bruggen, parkeergarages
Grijze grootoorvleermuis					Z+K										W	warme zolders (leisteel)
Grote hoefijzerneus					Z+K										Z+K+W	warme zolders (kerkzolders)
Grote rosse vleermuis			Z+K												Z+K+W	
Ingekorven vleermuis					Z+K										W	Z zolders van kerken, abdijen, kloosters
Laatvlieger					W	Z+K+	W	Z		Z	Z+K	Z				soms Z op zolder of achter vensterluiken. W. ook kelders en kieren bij ingang grot
Meervleermuis					Z+K	Z+K					Z+K				W	weinig bekend over gedrag in winter
Mopsevleermuis			Z						Z				Z		W	weinig voorkomend
Noordse vleermuis			Z										Z+K		W	
Rosse vleermuis	Z+K+	W														
Ruige dwergvleermuis			Z	Z		Z+K+	W	Z+K+	W	Z	Z+W			Z+W		
Tweekleurige vleermuis													Z+K+	Z+K+	W	Hoge gebouwen, zeldzame verschijning in NL
Vale vleermuis			Z	Z	Z+K									Z	Z+K+W	Noorden = Z. Warme zolders, Zuiden = Z. grotten
Watervleermuis		Z+K	Z+K+	W											W	soms Z. vlemuis kast, zolder, bunkers, fort. Soms W. rioolsysteem, kerktoren
Z = zomerverblijf K = kraamverblijf W = winterverblijf																bronnen www.vleermuis.net www.vleermuizenindestad.nl www.zoogdierenvereniging.nl

Verblijfplaatsen van vleermuizen in en om het huis.

bron: www.IVNvechtplassen.org

Waar zitten vleermuizen in gebouwen:

- In de spouwmuur achter een spouwgat, rooster of ventilatievoeg (= verticale spleet in metselwerk)
- Op de kopgevel waar de dakpannen over de rand steken
- Achter de dakrand via een kier aan de onderzijde
- Onder het dak, tussen dak en dakbeschoot
- Onder de dakpannen via een scheefliggende dakpan
- Achter gevelbeplating of -betimmering via een kier
- Achter een reclamebord tegen de gevel
- Achter een loszittende loodslab, bijvoorbeeld bij de schoorsteen of dakkapel
- In een schoorsteen achter een kier of rooster
- Achter luiken
- Achter of tussen de buitenzonwering
- In de balkonvloer (bij flats)